

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: H. gy.

Cím: Egy semleges újságíró megfigyelései Pesten

Forrás: Alkotmány

Bp.

1919. III. 16

(Hely)

(Idő)

Osztályozás

Tárgy

308

Hely

Idő

"1919"

Személy

Egy semleges újságíró megfigyelései Pesten...

I.

Egy rövid séta a budai Dunaparton és az ember megismeri ennek a gyönyörű városnak minden szenvedését. A szélesmedrű Duna hangtalanul, szomorúan folyik, két partján stíluszerű kis hajóállomások... üresen... Mintha felbeszakadt volna itt valami. Egy ragyogó fejlődés zenithjén mintha ketté törték volna a főváros életét. A háború utolsó hónapjaiban lázasan hozzáfogtak a gót-és mórstílusú várótermek építéséhez, mintha ezekben a kis várótermekben akarták volna foganni a megnyert háború hazatérő hőseit... A házikók fölépültek. Üresen állnak. A hősök gyalogszerrel jöttek haza az alpesi hómezőkről... A Duna csöndes... elhagyatott. Egy hajó sincs rajta. Kacér vizén, mely hol olyan kék, mint egy hollandus leány szeme, hol zöld, mint egy indiai maharadsza gyűrűjének smaragd-köve, nem uszkálnak az apró kis fehér hajók...

Az Erzsébet-híd merészen iveliát a szomorú folyót. Tíz-tizenöt villamoskocsi sulyát meg sem érzi. Ezek az álló villamosok kifejezői a meggyötört Magyarország összeroppant közgazdasági életének. Nincsen szén, tehát gyöngé az áram. Pedig ugyancsak volna dolga, mint dus termés után az érett szőlőfürtök, úgy lógnak az emberek a villamosokon, az álló villamosokon...

II.

A Vadászúrt-szálloda első emeletén van Nagyrománia követsége. Szemtelenül tolakodnak a feliratok az idegen felé, amint a lépcsőn felfelé halad. Mintha ők volnának itt az urak, ahol pedig csak megtürik őket. Az ajtón túl van sem barátságosabb a kép. Két-három ur lézeng. Az egyik az olesó kis pléhkályhára csakhogy rá nem fekszik, pedig olyan hőség van a szobában

hogy szinte lekivánczik az emberről a kabát. Ha nem lett volna oly barátságos és nem éppen bizalmatgerjesztő a kép, le is vettem volna kabátomat. De jobbnak láttam ezt meg nem tenni! «A meghatalmazott miniszter urat keresem» — szóltam franciául a melegedő urhoz. Nem értett meg. Kétszer is megismételtem mondókámat, mire a titkár ur törött németiséggel azt kérdezte tőlem, nem mondhatnám-e ezt el magyarul, mert hát bizony franciául, sőt németül sem tud. Sajnos, nem tudok magyarul, de talán más európai nyelven, mondjuk, angolul? A titkár ur természetesen ezen a nyelven sem beszél. Most már ő kérdez: «Hogy van az, hogy Ön nem tud magyarul, de még nem is érti ezt a nyelvet, mikor neve olyan magyaros». Hát bizony vannak ilyen esetek. Tudtommal a meghatalmazott miniszter urnak is régi magyar neve van és azt mondja, hogy nem magyar, hanem román, Ön is román követségi titkár és nem tud velem társalogni, mert «én nem tudok magyarul, Ön pedig más nyelven sem beszél».

A titkár ur hallgatott. Majd egy címet adott: Vörösmarty-utca 61., Major Protopianu, ez az ur tud franciául is!...

III.

A márciusi nap sugarai oly melegséget árasztanak Európa egyik legszebb utcájára, az Andrássy-utca, hogy a közeli liget orgonabokrain a rügyek kíváncsian dugják ki zöld leveleiket. Az Andrássy-ut végén, majdnem ott, ahol az ezeréves Magyarországnak emlékaput emelt a hálás utókor, van a francia bizottság hivatali helyisége. A kaput két olajbarna, turbános spahi őrzi... Olyan fürge ez a két afrikai itt Európa kellő közepén, hogy nem is lepődtem meg azon, hogy gyermekkocsis nevelőnők, bábász gyerekek, sőt urihölgyek is megállnak és megbámulják őket. Én is megállok egy percre és nézem a két spahit, s egyik éppen puskájával kergeti szét a gyerekeket. Beakarok menni a kapun, a spahi félvad módjára nekem rohan. Valamit

mond, de társán kívül alig érti meg őt más ebben a milliós városban. «Journalist neutre». Ezzel a passe par touteval még itt is át lehet jutni. A szerb megbízottat keresem, hogy Szerbiába szóló utlevelet kérjek. Az előszobában két szerb katona áll őrt. Szerbül nem tudván, franciául mondtam el neki, hogy Zágrábba szeretnék utazni. A kezével intett, hogy nem ért engem, hanem majd a társa talán. És igaza volt. A társa kifogástalanul beszélt a grande nation nyelvét, de mintha mást is elsajátított volna a szalonikii táborban, vagy, a Champagneban, a franciák híres földrajzi tudását, mert mikor azt mondtam neki, hogy Zagrebbe szeretnék utlevelet géne nélkül kérdezte: Zagreb, hol is van az? Melyik országban?...

Mondanom sem kell, hogy utlevelet nem tudtam így megszerezni, de ha már nem is küldhetek tudósítást Jugoszláviából, mégis szeretném, ha a párisi területi kérdésekkel foglalkozó bizottság foglalkozna azzal az eszmével, nem volna-e jó Párisban sürgősen felállítani egy tanfolyamot a követelődő kis nemzetek számára, hogy megismertessék velük azt a terra incognitót,

amelyet felszabadítani akarnak. Mert ugyebár, kissé furcsa az, hogy a budapesti szerb bizottság ordonánca egy semleges újságírótól tanulja meg azt, hogy hol van Zagreb. (H. gy.)